

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

*Նվիրվում է ԵՊՀ արևելագիտության ֆակուլտետի
հիմնադրման 50-ամյակին*

№ 15

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
2019

ЕРЕВАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВОСТОКОВЕДЕНИЯ

ВОПРОСЫ ВОСТОКОВЕДЕНИЯ

*Посвящается 50-летию основания факультета востоковедения
ЕГУ*

№ 15

Ереван
Издательство ЕГУ
2019

YEREVAN STATE UNIVERSITY
FACULTY OF ORIENTAL STUDIES

JOURNAL OF ORIENTAL STUDIES

*Dedicated to the 50th anniversary of the foundation of the faculty
of Oriental Studies of YSU*

№ 15

YEREVAN
YSU PRESS
2019

**Հրատարակվում է Երևանի պետական համալսարանի
արևելագիտության ֆակուլտետի
գիտական խորհրդի որոշմամբ**

Խմբագրական խորհուրդ՝

Մելքոնյան Ռուբեն բ.գ.թ., պրոֆեսոր (խմբագիր)

Մելիքյան Գուրգեն բ.գ.թ., պրոֆեսոր

Խառատյան Ալբերտ պ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից-անդամ

Սաֆրաստյան Ռուբեն պ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

Հովհաննիսյան Լավրենտի բ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ թղթ.-անդամ

Հովհաննիսյան Դավիթ բ.գ.թ., պրոֆեսոր

Սաֆարյան Ալեքսանդր պ.գ.թ., պրոֆեսոր

Ոսկանյան Վարդան բ.գ.թ., դոցենտ

Քոչարյան Հայկ պ.գ.թ., դոցենտ

Սարգսյան Լևոն պ.գ.դ., պրոֆեսոր

Կարապետյան Ռուբեն պ.գ.դ.

Տեր-Սաթևոսյան Վահրամ պ.գ.դ.

Գրեկյան Երվանդ պ.գ.դ.

Րեպենկովա Մարիա բ.գ.դ., պրոֆեսոր (Ռուսաստան)

Կուզնեցով Վասիլի պ.գ.թ., դոցենտ (Ռուսաստան)

Էքմեքչյան Լեոնա PhD (ԱՄՆ)

Իլյա Յակուբովիչ բ.գ.դ., պրոֆեսոր (Գերմանիա)

Ահմադջան Ղուրոնբեկով բ.գ.դ., պրոֆեսոր (Ուզբեկստան)

CONTENT

Davit Hovhannisyan

THE RESULTS OF WWI AND THE LOGIC OF CURRENT
DEVELOPMENTS IN THE MIDDLE EAST 8-13

Sarah Irving

EXCAVATING THE SUBALTERN: STUDYING THE LIVES
OF PALESTINIAN PEASANT WOMEN PRE-WWI 14-26

Mariam Elmasyan

IBN AL-MUQAFĀ‘A’S SYSTEM OF ETHICS ON THE BASIS
OF AL-ADĀB AL-SAGHIR AND AL-ADĀB AL-KABIR 27-34

Hayk Kocharyan

ISLAMIC PROTECTION CONTRACTS SYSTEM AND
THE ARMENIANS IN EARLY UMMĀH 35-42

Alice Eloyan

THE STRUCTURAL CLASSIFICATION OF THE KHABARS
OF “ANSĀB AL-ASHRĀB” 43-50

Sona Tonikyan

ON THE PROBLEM OF ORGAN TRANSPLANTATION
IN ISLAM ACCORDING TO YUSUF AL-QARADAWĪ’S
FATWAS 51-56

Shushan Kyureghyan

“THE DEVIL’S DECEPTIONS IN THE RELEVANCE OF
READING THE QURAN ACCORDING TO ‘IBN AL-JAWZĪ’S
“TALBĪS IBLĪS” 57-63

Svante Lundgren

THE ASSYRIAN LOBBYING AT THE PARIS PEACE
CONFERENCE – MYTHS AND REALITY 64-69

Lilit Safrastyan
BETWEEN TWO WORLDS:
THE READING OF THE EXILE EXPERIENCE OF
IRANIAN WRITER GOLI TARAGHI 70-80

Noonik Darbinian
IRANIAN POST-MODERNISM: THE SAQQA-KHANEH
ART MOVEMENT 81-89

Gohar Iskandaryan
THE UNITED STATES-IRAN POLICY DYNAMICS
IN 1993-2016.....90-111

Tereza Amryan
THE IDEA OF SECRET MYSTICAL KNOWLEDGE
IN YEZIDI RELIGIOUS HYMNS.....112-121

Nshan Thomas Kesecker
THE HISTORICAL GILGAMESH AND KINGSHIP
IN THIRD-MILLENNIUM MESOPOTAMIA.....122-129

Gevorg Sahakyan
“VICTORY HAS A THOUSAND FATHERS, BUT DEFEAT IS AN
ORPHAN”: WHO IS TO BE BLAMED FOR TURKS’
DISINTEGRATION IN GERMANY?.....130-140

BOOK REVIEW

Alexander Safaryan, Naira Poghosyan
Safrastyan R., Melkonyan R., Ter-Matevosyan V., Dumanyan A.,
Chakryan H., Geghamyan V., Hovhannisyan A., History of the
Republic of Turkey, Yerevan, 2018, 364 p. 141-144

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Դավիթ Հովհաննիսյան

ԱՌԱՋԻՆ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐՆ ՈՒ
ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՎԵԼՔԻ ՆԵՐԿԱ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԻ
ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ.....8-13

Սամա Իրվինգ

ՀԵՏԱՉՈՏԵԼՈՎ «SUBLATERN». ԱՌԱՋԻՆ
ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱՉՄԻ ՆԱԽՕՐԵԻՆ
ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻ ԳՅՈՒՂԱԲՆԱԿ ԿԱՆԱՆՑ ԴՐՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒՄԸ.....14-26

Մարիամ Էրնայան

ԱԲԴԱԼԼԱՀ ԻԲՆ ԱԼ-ՄՈՒԿԱՖՖԱՅԻ ԷԹԻԿԱՅԻ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ «ԱԼ-ԱԴԱԲ
ԱԼ- ՍԱԴԻՐ» ԵՎ «ԱԼ- ԱԴԱԲ ԱԼ-ՔԱԲԻՐ»
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ.....27-34

Հայկ Քոչարյան

ՀՈՎԱՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ՀԱՅԵՐԸ ՎԱՂ ՈՒՄՄԱՅՈՒՄ.....35-42

Ալիս Էրոյան

«ԱՆՍԱԲ ԱԼ-ԱՇՐԱՖ»-Ի ԽԱԲԱՐՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՅԻՆ
ՈՒ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ.....43-50

Սոնա Տոնիկյան

ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ՏՐԱՆՍՊԼԱՆՏԱՅԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆ
ԻՍԼԱՄՈՒՄ ԸՍՏ ՅՈՒՍՈՒՖ ԱԼ-ԿԱՐԱԴԱՈՒԻԻ
ՖԵԹՎԱՆԵՐԻ.....51-56

Շուշան Կյուրեղյան

ՍԱՏԱՆԱՅԻ ԽԱԲԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՂՈՒՐԱՆԻ ԸՆԹԵՐՑՄԱՆ
ՀԱՐՑՈՒՄ ԸՍՏ ԻԲՆ ԱԼ-ՉԱՈՒԶԻԻ «ԹԱԼԲԻՍ ԻԲԼԻՍ»
ԱՇԽԱՏՈՒԹՅԱՆ.....57-63

Սիվանտե Լունդգրեն

ԱՍՈՐԱԿԱՆ ԼՈՔԲԻՆ ՓԱՐԻՉԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎՈՒՄ.

ՄԻՖԵՐ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.....64-69

Լիլիթ Սաֆրասայան

ԵՐԿՈՒՄ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐԻ ՄԻՉԵՎ

ԸՆԹԵՐՑԵԼՈՎ ՊԱՐՄԻԿ ԳՐՈՂ ԳՈԼԻ ԹԱՐԱՂԻԻ

ՎՏԱՐԱՆԴԻՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ.....70-80

Նունիկ Դարբինյան

ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՊՈՍՏ-ՍՈՂԵՌՆԻՉՄ՝ ՍԱՂԱԽԱՆԵՀ

ԱՐՎԵՍՏԻ ՇԱՐԺՈՒՄ.....81-89

Գոհար Իսկանդարյան

ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ-ԻԻՀ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԴԻՆԱՄԻԿԱՆ 1993-2016ԹԹ.....90-111

Թերեզա Անդրյան

ԳԱՂՏՆԻ, ԽՈՐՀՐԴԱՊԱՇՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔԻ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

ԵԶԴԻԱԿԱՆ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԵՐՈՒՄ.....112-121

Նշան Քեսեփեր

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԳԻԼԳԱՄԵՇԸ ԵՎ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ

ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ Ք. Ա. ԵՐՐՈՐԴ ՀԱԶԱՐԱՄՅԱԿԻ

ՄԻՋԱԳԵՏՔՈՒՄ.....122-129

Գևորգ Սահակյան

«ՀԱՂԹԱՆԱԿՆ ՈՒՆԻ ՀԱԶԱՐ ՀԱՅՐ, ԲԱՅՑ ՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՈՐԲ Է». Ո՛Վ Է ՄԵՂԱՎՈՐ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅՈՒՄ

ԹՈՒՐՔԵՐԻ ԱՊԱԻՆՏԵԳՐՄԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ.....130-140

ԳՐԱՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ալեքսանդր Սաֆարյան, Նաիրա Պողոսյան

Սաֆրասայան Ռ., Մելքոնյան Ռ., Տեր-Սարգսյան Վ.,

Դումանյան Ա., Չաքրյան Հ., Գեղամյան Վ.,

Հովհաննիսյան Ա., Թուրքիայի Հանրապետության

պատմություն, Երևան, 2018, էջ 364.....141-144

*Davit Hovhannisyan*¹

THE RESULTS OF WWI AND THE LOGIC OF CURRENT DEVELOPMENTS IN THE MIDDLE EAST

The aftermath of the Napoleonic Wars had been a century of peace based on equilibrium and sustained by common values. The aftermath of World War I was social upheaval, ideological conflict, and another world war.

*Henry Kissinger*²

Keywords: *WWI, Armenian genocide, Ottoman Empire, identity, Wilson's Fourteen Points, new system of values.*

The goal of this article is an attempt to analyze the consequences of the WWI and their influence on the processes that have been emerged in our region³ from the viewpoint of a researcher whose century long and detached distance from the mentioned events may help remaining within unbiased approach.

It should be noted, however, that a world war is known to be a large-scale phenomenon, which causes long-term dramatic changes not only in world setup and in *relations between* and among global *actors*, but also in the psychology and identity of nations, societies and individuals and therefore, even a solid time remoteness can hardly ensure completely impartial approach. The clearest evidence of the foregoing is not only actions and emotions of the millions of Armenians worldwide (the predecessors of the survivors of the Armenian genocide of Ottoman

---

¹ Professor, Department of Arabic Studies, Yerevan State University, e-mail dhovhannisyan@ysu.am

² Henry Kissinger. Diplomacy: 221 - https://archive.org/stream/kissingerdiplomacy2/Henry%20Kissinger%20-%20Diplomacy_djvu.txt

³ From the author's point of view, this mega-region includes states located in the basins of three seas - the Mediterranean Sea, the Black Sea and the Caspian Sea.

Empire), but also the absence of diplomatic relations between Armenia and Turkey.

In February 1915, the Minister of War of the Ottoman Empire, Ismaail Enver Pasha, ordered the destruction of the Armenians serving in the Turkish army. On April 24, mass arrests of the Armenian elite living in Constantinople began, which led to the almost complete destruction of the most prominent representatives of the Armenian community. This brutal crime marked the beginning of mass slaughter and deportation of the Armenian population of Western Armenia in May 1915⁴. It was not merely the homeland that the survivors of the Genocide lost in 1915. They felt themselves thrown out of time and space. For them, the continuous course of history that had been underlying their identity for millennia was interrupted and torn apart. As a result, their defensive reaction led to the emergence of mythologemes defined as “Lost Paradise” and “Hai Dat” and based on the value of restoring justice and winning good over evil.

Armenians living in Eastern Armenia also have suffered huge losses. During the war years, thirteen out of every hundred Armenians of Russia were drafted into the military. As Winston Churchill puts it, “when Turkey attacked Russian Armenia, the Tsarist government, fearing that the defense of the Caucasus by the Armenians would fuel the nationalistic ambitions of the Armenian people, sent 150 thousand Armenian soldiers to the Polish and Galician Fronts and moved other Russian troops to the Caucasus to protect the Armenian population. Of these 150,000 Armenian soldiers, only a few survived the European battles and were able to return to the Caucasus until the end of the war. It was a harsh measure in relation to the Armenian people, but in the future, even greater woes awaited them”⁵.

There is no doubt that the consequences of the Sykes-Picot Agreement⁶ still affect the peoples and societies of the Middle East. It

⁴ For more information, see А.Дж.Киракосян. Очерки дипломатической истории и историографии армянского вопроса, М., 2016, pp.16-17.

⁵ See in: Churchill W.S. The World Crisis 1918-1925. — London: Thorton Butterworth, 1923-27.

⁶ See in Հովհաննիսյան Գ.: Սուննիական մայրաքաղաքականության դրամները. «ներկան» և «սպազան»: - Վերլուծական տեղեկագիր, հ.7, Երևան, 2015, pp. 8-29:

seems unlikely that the researchers representing any of the parties involved would reject the influence of those seemingly very distant events.

Moreover, the end of the Cold War and the breakup of the Soviet Union transformed the world political situation. The destruction of the bipolar world order and the loss of the sustainable balance that existed due to two poles and assured the predictability of the events and processes; the emergence of numerous new states; the activation of many latent conflicts in different parts of the world, the growth of the importance and influence of a number of regional powers, as well as of the non-governmental players – to a certain extent, all these circumstances remind the situation after the World War I.

There is a great deal of research on the direct consequences of the war. Briefly, they include a loss of more than 20 million lives, the destruction of four empires, total humiliation of Germany⁷, the emergence of new states, dissatisfaction of some winner countries with post-war acquisitions, the creation of the League of Nations, and many more, put in action by a set of agreements.

It seems no less important that thanks to the Fourteen Points outlined by the US President Woodrow Wilson,⁸ a number of concepts were incorporated into the system of international relations including the right of nations to self-determination, complete freedom of navigation upon the seas, the establishment of free trade conditions, the prohibition of secret treaties, the reduction of national armaments, etc. It should be mentioned that these concepts were identified earlier but remained on the periphery of public political consciousness.⁹

---

⁷ Winston Churchill showed brilliantly how the vindictiveness of the masses in the victorious countries influenced the position of their leaders in formulating demands for Germany as the only, in their view, culprit of the unleashed world war. See in: Churchill W.S. *The World Crisis 1918-1925*, pp.147-150.

⁸ For a noteworthy analysis of Wilson's Fourteen Points see: Woodrow Wilson's Fourteen points 100 years on: *Rethinking the Liberal World Order*. Center for Strategic Research, M., 2018.

⁹ There is a vast literature on the main post-war negotiation event, the Paris Peace Conference, notable among which are the Max Gunzenhäuser's *Die Pariser Friedenskonferenz 1919 und die Friedensverträge 1919—1920. Literaturbericht und Bibliographie* (Frankfurt/M.: Bernard & Graefe, 1970) as well as *The Paris Peace Conference 1919: Peace Without Victory?* by J. Fisher and M. L. Dockrill (Palgrave

According to A.Kortunov, “the ideal of Willsonianism is to have universal norms and standards for all players. Norms can be mandatory or voluntary, fixed in contracts or based on precedent. They can be enforced by international organizations, multilateral regimes or directly in relations among individual states. But norms have to exist, and they have to be the same for everyone. There should be no games without rules or different sets of rules for individual regions. Wilson went even further. He was also deeply involved in the development of an institutional basis for the new world order — the League of Nations. The attack on the plans of the 28th President of the United States came from his fellow countrymen on Capitol Hill, who refused to share even a portion of the United States’ sovereignty with a little-understood international organization. Since then, the struggle for the rule of law in global politics has had mixed success”.¹⁰

Underlying norms and regulations outlined in Wilson’s Fourteen Points, is the system of values on which the liberal world order was based. However, they have never been fully and successfully negotiated and set up as the basic principles to determine the life of the world community. Meanwhile, these very norms and regulations fully corresponded to the 20th century world context. This context was marked by unparalleled mobility and speed-up of information dissemination. This context demonstrated that the mere existence of WMD remains one of the paramount threats to humankind, and within this context sufficient conditions for the establishment of shared life and behavior standards were created.

The Emperor Franz Joseph I of Austria, who refused to conduct electricity in his palaces and never took a car, can be considered one of the symbols of the 19th century. In 1914, the world of Franz Joseph ceased to exist.

Macmillan, 2014); and *The Paris Conference of 1919 and Its Attempt to End War* by M.MacMillan (N.-Y., 2009).

¹⁰ Kortunov A. Seven Debates Over The Fourteen Points. - Woodrow Wilson’s Fourteen - <http://russiancouncil.ru/en/analytics-and-comments/analytics/seven-debates-over-the-fourteen-points/>

As for the new system of values, on which the liberal world order is based, it began to exert its ever more tangible influence in the aftermath of the World War II, when the United States-led NATO and the Soviet Union –led Warsaw Pact blocs were established as to opposing camps. Under the “cold war” conditions, the camp, within which the gap and the conflict between the declared and actually existing value systems became increasingly tangible and disastrous, finally collapsed and ceased to exist.

As a result, the foundations of the balance of power, which ensured relative stability given the existence of nuclear weapons and other types of weapons of mass destruction, were destroyed once again.

What we are witnessing today is a new geopolitical situation in which the mainstream processes are regulated by competition between globalization projects of both world powers and network structures.

**ԱՌԱՋԻՆ ԱԾԽԱՐՀԱՄԱՐՏԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՄԻՋԻՆ
ԱՐԵՎԵԼՔԻ ՆԵՐԿԱ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԻ
ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

**Դավիթ Հովհաննիսյան
(Ամփոփում)**

Հոդվածը վերլուծում է Առաջին Աշխարհամարտի հետևանքները և դրանց ազդեցությունը մեր տարածաշրջանում տեղի ունեցած ու դեռ տեղի ունեցող զարգացումների վրա: Նշված իրադարձություններից մեկդարյա հեռավորությունից կատարվող այդ վերլուծությունը, հաշվի առնելով հեղինակի՝ այդ իրադարձություններից օտարվածությունը, նոր դիտանկյուն ունենալու հնարավորություն է տալիս:

Միաժամանակ, հոդվածում Աշխարհամարտը դիտարկվում է որպես համընդգրկուն մի ֆենոմեն, որ պատճառ է դառնում երկարաժամկետ ու դրամատիկ փոփոխությունների՝ ոչ միայն համաշխարհային մակարդակով ու խոշոր խաղացողների հարաբերությունների մեջ, այլ նաև ազգերի, հասարակությունների ու

անհատների հոգեբանության ու ինքնության մեջ, այսպիսով ակներև դարձնելով, որ անգամ մեծ հեռավորությունը ամբողջությամբ անաչառ մոտեցման հնարավորություն չի տալիս: Ավաճի ցայտուն օրինակ է ոչ միայն աշխարհասփյուռ հայության (Օսմանյան կայսրության հայերի ժառանգների) գործողություններն ու զգացմունքները, այլ նաև Հայաստանի ու Թուրքիայի միջև դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայությունը: Նմանապես Սայք-Պիկոյի պայմանագրի հետևանքները այսօր էլ ազդեցություն ունեն Միջին Արևելքի ժողովուրդների ու երկրների կյանքի վրա: Ավելին, Սառը Պատերազմի ավարտը և Խորհրդային Միության փլուզումը ամբողջովին վերափոխել են համաշխարհային քաղաքական կարգը: Բազում ավերածությունների ու մարդկային միլիոնավոր կյանքերի կորստից, չորս կայսրությունների փլուզումից ու բազում այլ արհավիրքներից զատ, Առաջին Աշխարհամարտի հետևանք են նաև ազգերի Լիգայի ստեղծումն ու Վիստյան տասնչորս կետերի հիման վրա կառուցված լիբերալ աշխարհի արժեքային հենքի ուրվագծումը:

Ներկայում, սակայն, մենք ականտեսն ենք աշխարհաքաղաքական մի իրավիճակի, որտեղ մեյնսթրիմային իրադարձությունները կարգավորվում են համաշխարհային գերտերությունների ու ցանցային կառույցների գլոբալիզացիոն ծրագրերի մրցակցության միջոցով: